

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/1142/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113217479
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4113217479.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený: Advokátska kancelária ERASMUS LEGAL, s.r.o. so sídlom Justičná 9, 811 07 Bratislava, odporcovi: Q. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX D. - E. č. XXX, o zaplatenie 427,36 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 23. júla 2014 č. k. 10C/87/2014-21, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku o zamietnutí zostávajúcej časti žaloby a v časti výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Nitra (súd prvého stupňa) rozsudkom zo dňa 23. júla 2014 č. k. 10C/87/2014-21 (napadnutý rozsudok) konanie v časti kapitalizovaného úroku z omeškania 9,41 eura zastavil, odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi 306,62 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 306,62 eura od 02.03.2011 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V zostávajúcej časti žalobu zamietol. Odporca zaviazal zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 50,09 eura právnomu zástupcovi navrhovateľa Advokátskej kancelárii Erasmus Legal, s.r.o. do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V odôvodnení súd prvého stupňa uviedol, že navrhovateľ sa návrhom doručeným dňa 23.05.2013 domáhal vydania platobného rozkazu, ktorým by súd zaviazal odporcu zaplatiť sumu 427,36 eur, kapitalizovaný denný úrok z omeškania od zosplatnenia do podania návrhu vo výške 93,60 eur, úrok z omeškania vo výške 0,024 % denne zo sumy 421 eur od 21.05.2013 do zaplatenia a náhradu trov konania.

Návrh odôvodnil tým, že navrhovateľ uzavrel s odporcom úverovú zmluvu č. 3612067584, ako telefónna pôžička s následnou písomnou komunikáciou. Údaje potrebné pre uzavretie zmluvy nadiktoval odporca telefonicky a tieto boli zapracované do úverovej zmluvy, ktorá bola odoslaná odporcovi na podpis spolu s úverovými zmluvnými podmienkami a ktorý ju podpísal a späťne vrátil navrhovateľovi. Úverové zmluvné podmienky navrhovateľa sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy. Predmetom úverovej zmluvy bolo poskytnutie peňažných prostriedkov v sume 995,82 eur zo strany navrhovateľa odporcovi. Odporca sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť v pravidelných mesačných splátkach vo výške 26,52 eur pri počte splátok 60. Odporca bol v omeškaní s úhradou svojho záväzku tak, ako je uvedené v priloženom splátkovom kalendári. Listom zo dňa 14.02.2011 s názvom ukončenie úverovej zmluvy v zmysle hlavy ÚP bol vyzvaný na zaplatenie zostatku úveru vo výške 430,68 eur v lehote 15 dní od odoslania výzvy. Pohľadávka navrhovateľa pozostáva z istiny - zosplatnená istina vo výške dlžnej sumy úveru bez úrokov z úveru a poplatkov, ktoré by mal odporca uhradiť v prípade riadneho platenia úveru vo výške 366,55 eur, úrok z vyššie uvedenej istiny do času zosplatnenia vo výške 27,31 eur, úrok z vyššie uvedenej zosplatnenej istiny tzv. ušlý úrok, ktorý by mal odporca uhradiť v prípade riadneho platenia úveru vo výške 27,14 eur. Zmluvná pokuta vo výške 6,36 eur, úrok z omeškania od zosplatnenia do dňa podania návrhu na vydanie platobného rozkazu vo výške 93,60 eur.

Súd prvého stupňa uviedol, že na základe vykonaného dokazovania zistil, že dňa 11.12.2006 uzavrel navrhovateľ s odporcom úverovú zmluvu, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 30.000,- Sk, konečná výška úveru 47.940,- Sk, RPMN dojednané na 22,20 %, počet splátok 60 vo výške 799,- Sk. Listom zo dňa 14.02.2011 navrhovateľ oznámil odporcovi, že vzhľadom na skutočnosť, že i napriek opakovaným výzvam k riadnemu a skorému vráteniu splátok úveru nedošlo, nespláca úver riadne a včas a tak navrhovateľ uplatnil svoje právo na splatenie celého úveru a vyzval ho na zaplatenie sumy 430,68 eura (súd prvého stupňa omylom uviedol sumu 30,68 eura). Postupne odporca zaplatil na úver od 18.01.2007 do 18.09.2010 sumu 1.170,20 eura.

Vec právne posúdil podľa § 4 ods. 1, 2, 3, 4, 5 zákona č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, § 52 ods. 1, § 53 ods. 1-4, § 54 ods. 1, 2 OZ.

Konštatoval, že z prehľadu splátok zaslaných navrhovateľom zistil, že si navrhovateľ účtoval sankčný úrok z omeškania z jednotlivých splátok vo výške spolu 120,74 eur, pričom z uvedenej sumy predstavuje sankčný úrok z omeškania 91,78 eur, zmluvnú pokutu 27,14 a dopočet k žalobe 1,82 eur, ktoré navrhovateľovi nepriznal, lebo ani sankčné úroky, ani zmluvná pokuta nebola s odporcom platne dohodnutá a suma 1,82 eur ako dopočet k žalobe predstavuje poplatok, ktorý nie je špecifikovaný, a preto nepreskúmateľný. Uvedenú sumu preto súd odpočítal od žalovanej sumy $427,36 - 120,74 = 306,62$ eur. Z uvedeného vyplýva, že odporca si svoj záväzok dojednaný v úverovej zmluve nesplnil a rozdiel medzi výškou pohľadávky vzniknutou úverovou zmluvou navrhovateľa a vrátenými finančnými prostriedkami zo strany odporcu predstavuje 306,62 eur.

Pretože je nepochybné, že úverový vzťah vzniknutý medzi účastníkmi konania má charakter spotrebiteľského úveru, podrobil súd preskúmaniu podstatných náležitostí úverovej zmluvy podľa zákona č. 248/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a zistil, že úverová zmluva obsahuje zákonom stanovené náležitosti, i keď v nej nie je uvedená úroková sadzba, pričom súd vychádzal z toho, že za účinnosti zákona o spotrebiteľských úveroch, za ktorého bola zmluva uzavretá, neobsahuje taký následok, že by bola takáto zmluva bez úrokov a poplatkov. Súd mal za to, že odporca vedel, koľko má vrátiť finančných prostriedkov, čo bolo uvedené v zmluve aj nominálnou hodnotou a bola v nej uvedená aj RPMN vo výške 22,20 % ročne. Súd má však za to, že navrhovateľ nepreukázal, že by bol s odporcom dohodol úrok z omeškania, ktorý si účtoval z jednotlivých splátok a zmluvnú pokutu, ktorá tiež nebola platne dohodnutá. Zo znenia zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že si veriteľ nemôže požadovať úroky a poplatky, ktoré nevyplyvajú zo zmluvy o úvere.

Súd však poukazuje na to, že zmluvná pokuta nebola platne dohodnutá, lebo nie je súčasťou zmluvy, ale je zahrnutá do všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú drobným, nečitateľným písmom a neprehľadne uvedené tak, že ich odporca nebol schopný pred podpisom zmluvy prečítať a porozumieť im. Zmluvná pokuta musí byť dohodnutá individuálne, pričom súd má za to, že spôsob odkazu na všeobecné podmienky nespĺňajú podmienku písomnej formy.

Návrh na priznanie kapitalizovaného úroku z omeškania vo výške 84,19 eur zamietol, lebo výpočet navrhovateľa bol nejasný, ale priznal mu úrok z omeškania z dlžnej sumy od 02.03.2011, t.j. od zosplatenia úveru do zaplatenia a to vo výške zákonného úroku z omeškania, ak základná úroková sadzba ECB ku dňu vzniku omeškania bola 1 % a k nej pripočítal súd 8 percentuálnych bodov.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a v konaní úspešnejšiemu navrhovateľovi priznal náhradu trov konania a to za zaplatený súdny poplatok vo výške 25,50 eur a náhradu trov právneho zastúpenia podľa § 10 ods. 1, § 14 ods. 1, písm. a/ b/, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. za úkony právnej pomoci - príprava a prevzatie v sume 29,88 eura + RP 7,81 eura, podanie žaloby r. 2013 v sume 29,88 eura + RP 7,81 eura, spolu: 75,38 eura + 20 % DPH 15,07 eura = 90,45 eura + súd. poplatok 25,50 eura = 115,96 eura. Úspech navrhovateľa v konaní bol 71,60 %, úspech odporcu 28,40 %, celkový úspech navrhovateľa tak predstavoval $71,60 - 28,40 = 43,20$ %, čo predstavuje zo sumy 115,96 eura sumu 50,09 eura.

Protí uvedenému rozsudku podal v zamietajúcej časti odvolanie navrhovateľ. Uviedol, že rozsudok je nepreskúmateľný, pretože súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil špecifikáciu žalovanej sumy v návrhu, v splátkovom kalendári, nesprávne vyhodnotil číselné hodnoty uvedené v splátkovom kalendári a následne i nesprávne odrátané od nárokovanej dlžnej sumy. V prípade sumy 91,78 eura a 1,82 eura išlo totiž o úrok z omeškania, ktorý bol v pôvodnej žalobe uplatnený ako „kapitalizovaný denný úrok z omeškania od zosplatenia do podania návrhu vo výške 93,60 eura“, pričom tento bol následne podaním zo dňa 16.07.2014 v časti vzatý späť a bol daný do súladu so zákonnou výškou úroku z omeškania za dané obdobie. Nárok vo výške 27,14 eura nebol zmluvnou pokutou, ale tzv. ušlým úrokom z úveru. Uviedol, že celé odôvodnenie pôsobí veľmi nejasne až zmätočne, nie je zrejmé prečo súd prvého stupňa zamietol práve dané sumy, ako ani prečo ich odpočítal od žalovanej sumy 427,36 eura, v ktorej boli zahrnuté iné nároky (istina, úroky z úveru a zmluvná pokuta 6,36 eura, na ktorej ani netrvá. V žalovanej

sume neboli zahrnuté ani kapitalizované úroky z omeškania. Úrok z omeškania bol uplatnený v žalobe ako kapitalizované príslušenstvo vo výške 84,19 eura (po čiastočnom späťvzátí zo dňa 16.07.2014, v pôvodnej žalobe vo výške 93,60 eura) a úrok z omeškania vo výške 0,024 % denne zo sumy 421 eur od 21.05.2013 do zaplatenia a nebol teda súčasťou žalovaného základu 427,36 eura ako tvrdil a prepočítal súd. Pokiaľ ide o úrok z omeškania, tento je zákonným nárokom a nemusí byť zmluvnými stranami dohodnutý. Poukázal na to, že v podaní zo dňa 16.07.2014 špecifikoval jednotlivé nároky, vyjadril sa k úrokom z omeškania, k ušlému úroku a jeho povahe, „odplaty za úver“ a predložil aj prepočty úroku z omeškania. Súd prvého stupňa sa týmito argumentmi nezaoberal. Rozhodnutie súdu prvého stupňa trpí takými vadami, že ich možno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom a za prejav arbitrárnosti rozhodnutia. Ďalej uviedol, že úroky sú v rámci úverového vzťahu zmluvne dohodnutou odmenou za poskytnutie úveru a dlžník je povinný ich platiť až do úplného vrátenia peňažných prostriedkov. Opätovne uviedol špecifikáciu žalovanej sumy, ktorú uviedol v podaní zo dňa 16.07.2014.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej OSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 OSP), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 OSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a/, c/ a f/ OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ OSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z dôvodu nepreskúmateľnosti pre zmätočnosť a nedostatok dôvodov, čím bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred súdom a pre nedostatočne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Súd je povinný rozsudok odôvodniť spôsobom zakotveným v ustanovení § 157 ods. 2 OSP, čo je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z Listiny základných práv a slobôd ako aj z článku 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnymi závermi. Stav, kedy rozsudok neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 157 ods. 2 OSP vedie v konečnom dôsledku k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným. Ak je rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľné, musí ho odvolací súd zrušiť, pretože inak by zaťažil konanie vadou, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasledujúcich Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Judikatúra nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Aj rozhodnutie formou uznesenia (ak nejde o rozhodnutie, ktorým sa celkom vyhovuje návrhu, ktorému nikto neodporoval alebo o uznesenie, ktoré sa týka vedenia konania) musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nie len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného odvolania.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h/ OSP, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval, alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

Súd prvého stupňa napadnutý rozsudok nezdôvodnil v súlade s § 157 ods. 2 OSP, rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a aj pre nejasnosť a zmätočnosť. Nevyporiadal sa s obsahom podania navrhovateľa zo dňa 16.07.2014. V tomto smere treba dať za pravdu navrhovateľovi, a preto dôvody odvolania týkajúce sa nepreskúmateľnosti rozsudku z dôvodu nevyporiadania sa so všetkými skutkovými okolnosťami a so špecifikáciou žalovanej pohľadávky sú dôvodné.

V prvom rade si súd prvého stupňa neujasnili dostatočne predmet konania, teda jednotlivé položky žalovanej sumy čo do výšky i právneho dôvodu. Odvolací súd v tomto smere plne poukazuje na dôvody uvedené v odvolaní navrhovateľa, vyššie popísané, preto ich už nebude opakovať. V prvom rade si musí bez pochyb ujasniť v akej sume boli finančné prostriedky skutočne poskytnuté na základe úverovej zmluvy. Pri ujasnení predmetu konania vezme na zreteľ i list zo dňa 14.02.2011 o zosplatnení úveru, v ktorom sú uvedené konkrétne položky, porovná ich so špecifikáciou žalovanej sumy v návrhu na začatie konania i so špecifikáciou v podaní zo dňa 16.07.2014.

Súd prvého stupňa sa nedostatočne zaoberal právnym posúdením jednotlivých žalovaných položiek tvoriacich žalovanú sumu, nepriznanie niektorých z nich odôvodnil nekvalifikovane, absentuje relevantné právne posúdenie.

Po ujasnení predmetu konania čo do jednotlivých súm a ich právnych titulov sa bude súd prvého stupňa zaoberať aj právnym posúdením základu veci, t.j. úverovej zmluvy a aj právnym posúdením jednotlivých nárokov tvoriacich žalovanú sumu, resp. jej príslušenstvo.

Keďže odvolanie bolo podané iba v časti zamietnutia zvyšku návrhu, odvolací súd sa nemohol zaoberať vecnou správnosťou rozhodnutia v časti zastavenia konania a v časti výroku, ktorým bol odporca zaviazaný zaplatiť navrhovateľovi sumu 306,62 eura s príslušenstvom.

Odvolací súd nemal podmienky pre preskúmanie rozsudku v napadnutej časti, preto v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ OSP rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti a súvisiacom výroku o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude súd prvého stupňa postupovať v naznačenom smere, svoje nové rozhodnutie kvalifikovane zdôvodní v súlade s § 157 ods. 2 OSP a v rámci trov konania rozhodne i o trovách odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.